

Oversigt over de centrale OK-forhandlingsborde på det offentlige arbejdsmarked

FAKTA

Nana Wesley Hansen og Clara Blicher Winther

Forhandlingerne om løn og arbejdsvilkår foregår i den offentlige sektor både ved centrale forhandlingsborde og ved organisationsforhandlinger. I dette faktaark er der fokus på de centrale forhandlingsborde, hvor de centrale arbejdsgivere på det offentlige arbejdsmarked og lønmodtagernes forhandlingsfællesskaber mødes.

Ved de centrale forhandlingsborde forhandles generelle spørgsmål samlet for alle offentligt ansatte fra top til bund i lønsystemet. Der er tale om tre hovedområder: Stat, kommuner og regioner. De følgende sider er en oversigt over forhandlere og organisationer på de tre områder.

Statens område

Hovedforhandlerne

CFU, Forhandlingsudvalget

Flemming Vinther, Formand for CFU, OAO Stat og Hærens Konstabel- og Korporalforening

Anders Bondo Christensen, Næstformand for CFU, Formand for LC

Lars Qvistgaard, Formand for Akademikerne

Rita Bundgaard, Næstformand for OAO-S, Formand for HK Stat

Jesper Korsgaard Hansen, Formand for Centralforeningen for Stampersonale, CS

Finansministeriet/Moderniseringsstyrelsen

Sofie Løhde, Innovationsminister

Martin Præstegaard, Departementschef i Finansministeriet

Poul Taankvist, Direktør Moderniseringsstyrelsen

Linda Nordstrøm Nissen, Vicedirektør i Moderniseringsstyrelsen

Tina Feldt Jessing, kontorchef

Peter Amstrup-Kappel, kontorchef

Maja Maar Outzen, kontorchef

Jesper Schaumburg-Müller, kontorchef

CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg

På det statslige område er samarbejdet opbygget med grundlag i centralorganisationerne i det gamle tjenestemandssystem, heraf navnet CFU. Men med inddragelsen af de overenskomstansatte er det fælles forhandlingskartel fundamentalt forandret.

Tabel 1: CFU's medlemstal fordelt på centralorganisationer

	Antal medlemmer	Antal medlemmer i %
OAO (statslig forhandlingsområde)	50.595	43,0
AC	12.640	10,7
SKAF	54.421	46,3
I alt CFU pr. 1. januar 2017	117.656	100

Kilde: Medlemstal angivet af CFU

OAO: Offentlige Ansattes Organisationer er en sammenslutning lavet forud for OK2008 mellem StK og DKK – de to forhandlingskarteller for fortrinsvis LO-organisationer på det statslige og det kommunale/regionale område. OAO har samlet 26 medlemsforbund. I tabellen er her alene medtaget medlemmerne fra OAO's statslige forhandlingsområde. Med OAO er skabt et fælles tværgående sekretariat, som skal styrke koordinationen mellem LO-grupperne på de to hovedområder. OAO har plads i CFU på det statslige område og er en valggruppe i Forhandlingsfællesskabet på det kommunale og regionale område. Læs mere om Forhandlingsfællesskabet nedenfor.

Akademikerne: Akademikerne (tidligere AC) er både hovedorganisation og forhandlingsfællesskab for organisationer med akademisk uddannede medlemmer. Akademikerne har 25 medlemsorganisationer pr. 1. januar 2017. En stor del af deres medlemmer er offentligt ansatte. Formelt set er Akademikerne alene tilsluttet CFU med sine tjenestemandsansatte medlemmer (dvs. 12.640), men reelt fastsættes de generelle vilkår også for de overenskomstansatte. Det samlede antal statsansatte akademikere ligger således på ca. 64.000 Akademikerne udgør også en valggruppe i Forhandlingsfællesskabet på det kommunale og regionale område.

SKAF: Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab. SKAF blev etableret i 2002 og er et forhandlingsfællesskab mellem Lærernes Centralorganisation (LC) og Centralorganisationen af 2010 (CO10). Begge disse organisationer er paraplyorganisationer for en række faggrupper og er knyttet til hovedorganisationen FTF. Lærernes Centralorganisation samler syv fagforbund på det pædagogiske område. Danmarks Lærerforening er langt det største medlem af LC, herudover er der flere mindre forbund blandt andet Uddannelsesforbundet (med medlemmer inden for arbejdsmarkedsuddannelserne mm.) og Frie Skolers Lærerforening. Da langt de fleste medlemmer af LC er ansat på det kommunale arbejdsmarked, er det dog en mindre gruppe på ca. 17.500 medlemmer, som repræsenteres gennem SKAF i de statslige forhandlinger. CO10 blev dannet januar 2010, hvor Statstjenestemændenes Centralorganisation II (CO II) og Overenskomstansattes Centralorganisation (OC) fusionerede. Politiforbundet er det største medlemsforbund, herefter følger Centralforeningen for Stempersonel og Dansk Told og Skatteforbund. De tre forbund dækker næsten 60 pct. af de cirka 37.000 medlemmer.

Historik på statens område

Det statslige aftaleområde er igennem en årrække blevet formindsket. Det er bl.a. sket gennem en proces, hvor tidligere etater blev omdannet til statslige selskaber og derefter siden privatiseret. På den måde er hele teleområdet og postvæsenet eksempelvis forsvundet fra det statslige aftaleområde. Med kommunalreformen per 1. januar 2007 er udviklingen vendt, idet undervisningsområderne under de tidligere amter med gymnasieskolen i spidsen er blevet en del af det statslige område. Udviklingen i antallet af ansatte i staten har medført en

væsentlig forskydning mellem hovedorganisationsgrupperne/centralorganisationerne. LO-området (StK/OAO) er blevet stærkt reduceret, mens AC-området (Akademikerne) er gået tilsvarende frem. Centralorganisationerne for fortrinsvis FTF-organisationer (CO10 og LC, der er samlet i SKAF) har nogenlunde holdt skansen medlemsmæssigt set.

Tabel 2: Det statslige aftalesystem fordelt på hovedgrupper 1996-2017 opgjort i årsværk og procent

Område	1996	2005	2007	2010	2012	2014	2017	Ændring i årsværk 1996-2017
StK/OAO	92.904 (50%)	58.511 (37%)	59.784 (34%)	60.360 (32%)	56.166 (30%)	53.202 (29%)	51.579 (28%)	-41.325 (-44%)
SKAF (CO10+LC)	53.534 (29%)	52.301 (33%)	55.998 (32%)	57.693 (31%)	58.002 (32%)	56.323 (31%)	54.760 (30%)	1.226 (2%)
Akademikerne	36.046 (19%)	43.484 (28%)	55.505 (32%)	64.259 (35%)	62.000 (34%)	71.973 (39%)	74.349 (41%)	38.303 (106%)
Andre	4.315 (2%)	2.970 (2%)	2.874 (2%)	3.929 (2%)	7.682 (4%)	2.664 (1%)	2.432 (1%)	-1.883,4 (-44%)
Total	186.169 (100%)	157.265 (100%)	174.161 (100%)	186.241 (100%)	183850 (100%)	184.163 (100%)	183.120 (100%)	-3.049 (-2%)

Kilde: Tallene er venligst oplyst af Moderniseringsstyrelsen. Den store stigning fra 2012-2017 i Akademikerne skyldes bl.a., at ingeniørerne er tilbage i Akademikerne. Det bemærkes generelt, at opgørelser på tværs af større strukturelle omlægninger, herunder f.eks. Strukturreformen i 2007, markant vil påvirke opgørelsen af udviklingen mellem årene.

Det kommunale område

På det kommunale og regionale område gik lønmodtagerorganisationerne i oktober 2014 sammen i et samlet Forhandlingsfællesskab. Forhandlingsfællesskabet repræsenterer samlet 564.295 kommunalt og regionalt ansatte. I alt består fællesskabet af 51 forskellige medlemsorganisationer fra de tre hovedorganisationsområder: LO (OAO kommunal), FTF og Akademikerne, samt herudover Ledernes Hovedorganisation og enkelte organisationer, som af forskellige årsager har valgt at stå uden for hovedorganisationerne. Forhandlingsfællesskabet har som hovedformål at repræsentere deres medlemmer og forhandle generelle løn- og ansættelsesvilkår.

Tidligere var organisationerne samlet i to forhandlingskarteller – henholdsvis KTO og Sundhedskartellet. Sidstnævnte brød forud for overenskomstforhandlingerne i 2005 ud af det samlede fællesskab. KTO og Sundhedskartellet forhandlede således med Kommunernes Landsforening (KL) frem til og med OK2013. Sundhedskartellet indgår i dag i Forhandlingsfællesskabet, men består som selvstændigt fællesskab. Sundhedskartellet blev oprindeligt dannet september 1997 mellem 11 organisationer inden for sundheds- og socialsektoren med sygehusene som hovedområde. De 11 medlemsorganisationer organiserer først og fremmest offentligt ansatte med mellemlang uddannelse som fx sygeplejer-

sker, fysioterapeuter og jordemødre. Af de ca. 113.000 medlemmer udgør den største organisation Dansk Sygeplejeråd ca. 64.000, eller lidt over halvdelen af det samlede medlemstal. Hovedorganisationsmæssigt er medlemsorganisationerne i Sundhedskartellet tilknyttet FTF.

Tabel 3: Forhandlingsfællesskabets medlemstal fordelt på hovedorganisationsgrupper

Hovedorganisation	Valg-gruppe	Antal medlems-organisationer	Antal medlemmer	Antal medlemmer i %
LO (OAO kommunal)	I	11	299.506	53,1
FTF	II	22	208.976	37,0
AC	III	16	49.228	8,7
LH m.fl.	IV	2	6.585	1,2
Total		51	564.295	100

Kilde: Medlemstal angivet på Forhandlingsfællesskabets hjemmeside (<http://www.forhandlingsfaellesskabet.dk/om-forhandlingsfaellesskabet/medlemsorganisationer.aspx>)

Forhandlingsfællesskabet forhandler både med KL, som repræsenterer de 98 kommuner, og med RLTN, som repræsenterer Danske Regioner, der er hovedorganisation for de fem danske regioner (læs mere om RLTN nedenfor).

Hovedforhandlerne

Forhandlingsfællesskabet

Anders Bondo Christensen, LC
 Benny Andersen, SL
 Dennis Kristensen, FOA
 Ellen Lykkegård, 3F
 Bodil Otto, HK/KOMMUNAL
 Mona Striib, FOA
 Elisa Rimpler Bergmann, BUPL
 Grete Christensen, DSR
 Tina Nør Langager, Ergoterapeut foreningen
 Lars Qvistgaard, Akademikerne
 Sara Vergo, DJØF

KL

Michael Ziegler, Formand for KL's Løn- og Personaleudvalg og Borgmester i Høje Tåstrup
 Steen Christiansen, Næstformand KL's Løn- og Personaleudvalg og Borgmester i Albertslund
 Kristian Heunicke, Direktør
 Louise Koldby Dalager, Kontorchef
 Charlotte Hougaard Clifford, Kontorchef
 Pernille Christensen, Juridisk chef

Det regionale område

Dannelsen af ovenfor nævnte Forhandlingsfællesskab har også stor betydning på det regionale område. Ved OK2011 og 2013 forhandlede FOA, Akademikerne, SHK og det tidligere KTO således separat, men parallelt med arbejds-

verne. Ved OK2015 forhandlede Forhandlingsfællesskabet på vegne af alle de her nævnte parter. Det samme sker ved OK2018.

Den forhandlende arbejdsgiverpart er RLTN – Det Regionale Lønnings- og Takstnævn. RLTN er et koordinerende organ nedsat til at varetage det regionale aftaleområde efter kommunalreformen. I modsætning til de tidligere amter kan regionerne ikke udskrive skatter, og det tidligere fællesnævn er derfor blevet afløst af to nævn for henholdsvis regioner og kommuner. Det kommunale nævn ligner stort set sig selv og overlader fortsat overvejende beslutninger til det udøvende organ KL. RLTN derimod er karakteriseret ved, at den statslige repræsentation i nævnet har vetoret. RLTN har således ni medlemmer, hvoraf de fem er valgt i hver sin region, herudover stiller KL med 2 medlemmer, mens Finansministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet hver er repræsenteret med et medlem. RLTN fastsætter mandat, varetager forhandlingerne og godkender aftaler, mens Danske Regioner leverer sekretariatsfunktionen til nævnet.

Hovedforhandlerne

Forhandlingsfællesskabet

Grete Christensen, DSR
 Benny Andersen, SL
 Dennis Kristensen, FOA
 Ellen Lykkegård, 3F
 Bodil Otto, HK/KOMMUNAL
 Karen Stæhr, FOA
 Bert Asbild, Dbio
 Tina Nør Langager, Ergoterapeutforeningen
 Tina Lambrecht, Fysioterapeutforeningen
 Lars Qvistgaard, Akademikerne
 Camilla Rathsack, YL
 Anders Bondo Christensen, LC

RLTN

Anders Kühnau, Formand for RLTN
 Bo Libergren, Næstformand for RLTN
 Signe Friberg Nielsen, Forhandlingsdirektør
 Ole Lund Jensen, Kontorchef

Tabel 4: Det kommunale aftalesystem: Antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på hovedområder:

Forhandlingsområde	Antal	Relativ andel
LO-FOA	140.088	34,1 %
LO-OAO	89.505	21,8%
FTF-K	125.074	30,5 %
FTF-SHK	29.174	7,1%
AC	23.810	5,8 %
Andre	1.539	0,3 %
Ikke-placerede	1.539	0,4 %
FF total med KL	410.258	100 %

Kilde: Tal hentet på www.krl.dk/#/sbg/tables tilgængelig pr. maj 2017.

Tabel 5: Det regionale aftalesystem: Antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på hovedområder:

Forhandlingsområde	Antal	Relativ andel
AC	24.115	20,0 %
FTF-SHK	51.233	42,4%
FTF-K	1.116	0,9%
LO-FOA	17.612	14,6%
LO-OAO	25.136	20,8%
Andre	671	0,6%
Ikke-placerede	854	0,7%
FF total med RLTN	120.736	100 %

Kilde: Tal hentet på www.krl.dk/#/sbg/tables tilgængelig pr. maj 2017.

FAOS
04.12.17